

Συνεχίζονται τα εξαίρετα θεολογικά κείμενα του Σεβασμιωτάτου Ιερεμίου

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως](#)

Συνεχίζονται τα εξαίρετα θεολογικά κείμενα εκ μέρους του Μητροπολίτου Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως, κ. Ιερεμίου.

[ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ](#) την ΙΕΡΗ ΚΑΤΗΧΗΣΗ, Αριθμ. 7 **(Δημοσίευση: 12 Οκτωβρίου 2019)** εκ μέρους του Σεβ. Μητροπολίτου.

[ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ](#)

ΙΕΡΗ ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΠΑΤΕΡΕΣ

Έβδομοαίσιον φυλλάδιον
ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

8. Γιά τήν Αγία Τριάδα (α)

1. Στά προηγούμενα μαθήματά μας ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός μᾶς εἶπε ὅτι ὑπάρχει Θεός, ἓνας καί τέλειος, πού ὁμοῦ δέν μπορεῖ νά κατανοηθεῖ ἀπό ἐμᾶς τοὺς ἀνθρώπους. Αὐτός ὁ ἓνας καί μόνος Θεός, μᾶς εἶπε στήν συνέχεια ὁ ἅγιος, ἔχει Λόγο, γιατί δέν μποροῦμε νά νοήσουμε ἄ-λογο Θεό. Καί μᾶς ἀπέδειξε ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ δέν εἶναι ἀφηρημένος λόγος, σάν τόν δικό μας τόν ἀνθρώπινο λόγο, ἀλλά εἶναι λόγος μέ ὑπόσταση καί εἶναι ἀναρχος καί ἀτελεύτητος, σάν τόν Θεό. Καί στό προηγούμενο μάθημά μας ὁ ἅγιος διδάσκαλός μας μᾶς εἶπε ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ ἔχει Πνεῦμα, ὅπως ἄλλωστε καί ὁ δικός μας λόγος ἔχει πνεῦμα. Τό Πνεῦμα ὁμοῦ τοῦ Θεοῦ, πού συνοδεύει τόν Λόγο καί τόν φανερώνει («τό συμπαρομαροῦν τῷ Λόγῳ καί φανεροῦν αὐτοῦ τήν ἐνέργειαν») ἔχει ὑπόσταση, ὅπως ὁ ἴδιος ὁ Λόγος, καί εἶναι Θεός, ὅπως καί ὁ Λόγος.

2. Ἔτσι, κατὰ τὰ προηγούμενα, μᾶς λέγει στό σημερινό μας μάθημα ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός, πιστεύουμε σέ ἓνα Θεό, μία ἀρχή ἀναρχή, ἄκτιστη καί ἀγέννητη καί ἀναλλοίωτη καί ἀτελεύτητη, ἀρχή, ἀπό τήν ὁποία ἐγιναν τά πάντα ὅσα ὑπάρχουν, ἀλλά ἡ ἀρχή αὐτή γνωρίζεται σέ τρεῖς τέλειες ὑποστάσεις. Οἱ ὑποστάσεις αὐτές εἶναι ἐνωμένες, χωρίς ὁμοῦ νά συγχέονται ἢ μία μέ τήν ἄλλη, γιατί εἶναι χωριστές, ἄλλο πρόσωπο ἢ μία καί ἄλλο ἢ ἄλλη. Τό ὅτι ὁμοῦ εἶναι χωριστές καί διάφορες οἱ θεῖες ὑποστάσεις δέν σημαίνει ὅτι εἶναι διηρημένες. Θά τό δεχθοῦμε αὐτό ὅπως μᾶς τό λέγει ὁ ἅγιος Δαμασκηνός: «Οἱ τρεῖς τέλειες θεῖες ὑποστάσεις εἶναι ἐνωμένες μέ ἀσύγχυτο τρόπο καί συνάμα διαμοῦνται ἀδιάσπαστα, πράγμα πού εἶναι καί παράδοξο». Δηλαδή πιστεύουμε στόν Πατέρα, τόν Υἱό καί τό Ἅγιο Πνεῦμα, πού στό ὄνομά τους ἔχουμε βαπτιστεῖ. Γιατί ἔτσι δίδαξε ὁ Κύριος τοὺς ἀποστόλους νά βαπτίζουν, λέγοντάς τους: «Βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τό ὄνομα τοῦ Πατρὸς καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος» (Ματθ. 28,19).

3. Καί μᾶς τό λέγει καί ἀναλυτικά αὐτό ὁ ἅγιος δογματολόγος τῆς Ἐκκλησίας μας: Πιστεύουμε σέ ἓνα Πατέρα, πού εἶναι ἡ ἀρχή καί ἡ αἰτία ὅλων.

Αυτός δὲν γεννήθηκε ἀπὸ κανένα (γι' αὐτὸ εἶναι «ἀναίτιος καὶ ἀγέννητος»), ἀλλὰ ἀπὸ αὐτὸν δημιουργήθηκαν ὅλα. Δημιουργήθηκαν, ὄχι γεννήθηκαν! Ὁ Πατέρας Θεὸς εἶναι μόνο τοῦ Υἱοῦ του κατὰ φύσιν Πατέρας. Τοῦ μονογενοῦς τοῦ Υἱοῦ, τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτήρα μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ὁ Θεὸς Πατέρας πάλι εἶναι «προβολεύς» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ μία θεία ὑπόσταση, λοιπὸν, εἶναι αὐτὴ τοῦ Πατέρα, ἀπὸ τὴν ὁποία γεννήθηκε ὁ Υἱὸς καὶ ἐκπορεύθηκε («προβολεύς») τὸ Ἅγιο Πνεῦμα.

Ἡ ἄλλη θεία ὑπόσταση εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὁ μονογενής, ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός, ποὺ γεννήθηκε ἀπὸ τὸν Πατέρα πρὶν ἀπὸ ὅλους τοὺς αἰῶνες. Γεννήθηκε καὶ δὲν δημιουργήθηκε. Γεννήθηκε ὡς φῶς ἀπὸ φῶς, Θεὸς ἀληθινὸς ἀπὸ Θεοῦ ἀληθινῷ. Καὶ ἀφοῦ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ γεννήθηκε καὶ δὲν δημιουργήθηκε, ἄρα εἶναι ὁμοούσιος μὲ τὸν Πατέρα καὶ διὰ μέσου αὐτοῦ ἐγιναν τὰ πάντα. Λέγοντας στὴν Ὁμολογία τῆς πίστεως μας ὅτι ὁ Υἱὸς γεννήθηκε ἀπὸ τὸν Πατέρα «πρὸ πάντων τῶν αἰώνων», δείχνουμε μὲ αὐτὸ ὅτι ἡ γέννησή του εἶναι ἀχρονὴ καὶ ἀναρχή. Δηλαδή, ὁ Υἱὸς ὑπῆρχε πάντοτε, ὅπως πάντοτε ὑπῆρχε ὁ Πατέρας, γι' αὐτὸ καὶ λέγεται τὸ «ἀπαύγασμα τῆς δόξης» τοῦ Πατέρα (Εβρ. 1,3). Εἶναι δηλαδή ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, «λαμπρὴ ἀκτινοβολία» τῆς ἐνδοξῆς φύσης τοῦ Πατέρα. Αὐτὸ σημαίνει τὸ «ἀπαύγασμα τῆς δόξης». Καὶ ἀφοῦ ὁ Πατέρας πάντοτε ἀκτινοβολεῖ καὶ δὲν εἶναι ποτέ σβησμένος ἥλιος (!..), ἄρα πάντοτε ὑπῆρχε ὁ Υἱός, συνάναρχος μὲ τὸν Πατέρα. Πάντοτε ἦταν μὲ τὸν Πατέρα καὶ στὸν Πατέρα, γεννημένος ἀπ' αὐτὸν μὲ αἰῶνο καὶ ἀναρχο τρόπο· γιατί δὲν ὑπῆρχε διάστημα, κατὰ τὸ ὁποῖο ὑπῆρχε ὁ Πατέρας, χωρὶς νὰ ὑπάρχει ὁ Υἱός, ἀλλὰ «ἅμα Πατὴρ, ἅμα Υἱός», γεννημένος ἀπ' αὐτόν. Ἀλλωστε δὲν θά μπορούσε ὁ Πατέρας νὰ λέγεται Πατέρας, ἂν δὲν εἶχε Υἱό. Καὶ ἀκόμη, ἂν ποῦμε ὅτι ὁ Πατέρας στὴν ἀρχὴ δὲν εἶχε Υἱό, ἀλλὰ ἔπειτα τὸν ἀπέκτησε, θά ποῦμε τὴν μεγάλη βλασφημία ὅτι ἀλλοιώθηκε ὁ Θεός. Γιατί ἀπὸ μὴ Πατέρας ἐγινε Πατέρας. Ἀλλὰ ὁ Θεὸς δὲν ἀλλοιώνεται ποτέ. Εἶναι ἀδύνατο νὰ ποῦμε γιὰ τὸν Θεὸ ὅτι δὲν εἶχε κάποτε φυσικὴ γονιμότητα. (Γονιμότητα κατὰ φύσιν εἶναι τὸ νὰ γεννήσει κάποιος κάποιον ὅμοιο μὲ αὐτόν, νὰ τὸν γεννήσῃ δηλαδή ἀπὸ τὴν οὐσία του).

4. Μὴν λέμε λοιπὸν τὴν ἀσέβεια ὅτι ὑπῆρξε χρόνος κατὰ τὸν ὁποῖο ὁ Πατέρας Θεὸς δὲν εἶχε τὸν Υἱό Του, γιατί εἰσάγουμε τροπὴ στὴν ὑπόσταση τοῦ Πατέρα. Ἐπειδὴ, ἐνῶ δὲν ἦταν Πατέρας, ἐγινε ὕστερα Πατέρας. Ὅχι! Ὁ Υἱὸς ὑπῆρχε πάντοτε, εἶναι συνάναρχος μὲ τὸν Πατέρα του, γιατί γεννήθηκε ἀπὸ τὴν οὐσία του. Ἡ κτίσις, ποὺ ἐγινε ἀργότερα, δὲν ἐγινε ἀπὸ τὴν οὐσία τοῦ Πατέρα, ἀλλὰ ἐνῶ δὲν ὑπῆρχε, ἦρθε σὲ ὑπαρξὴ («ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι») μὲ τὴν βούληση καὶ τὴν δύναμη τοῦ Θεοῦ καὶ δὲν εἶναι γέννημα τῆς οὐσίας του, ξαναλέμε. Ἐτσι, μὲ τὴν δημιουργίαν τῆς κτίσεως, δὲν ἐγινε τροπὴ τῆς θείας ὑποστάσεως τοῦ Πατέρα, ὅπως θά λέγαμε, ἂν πιστεύαμε ὅτι ὁ Υἱὸς γεννήθηκε ἀργότερα ἀπὸ τὴν οὐσία του καὶ δὲν εἶναι συνάναρχος μὲ τὸν Πα-

τέρα. Ἡ κτίσις εἶναι δημιουργία καὶ ὄχι γέννηση τοῦ Θεοῦ. «Γέννηση – λέγει ὁ ἅγιος Δαμασκηνός – εἶναι ἡ προέλευση αὐτοῦ ποὺ γεννιέται ἀπὸ τὴν οὐσία τοῦ γεννήτορα μὲ ὁμοιότητα κατὰ τὴν οὐσία πρὸς αὐτόν, ἐνῶ κτίσις καὶ δημιουργία εἶναι αὐτὸ ποὺ γίνεται ἀπ' ἑξῶ καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν οὐσία τοῦ κτίστη καὶ δημιουργοῦ, ὥς κτίσμα καὶ δημιούργημα ἀνόμοιο πρὸς τὴν οὐσία πέρα γιὰ πέρα».

Ἀλλὰ θὰ μᾶς πεῖ καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ σπουδαῖα ὁ ἅγιος διδάσκαλός μας Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός γιὰ τὴν γέννηση τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ ἔρθῃ ἀργότερα στὴν τρίτη θεία ὑπόσταση, τὸ Ἅγιο Πνεῦμα. Γιατί αὐτὸ εἶναι τὸ θέμα του: Ἡ Ἁγία Τριάδα, οἱ τρεῖς θεῖες ὑποστάσεις.

(Συνεχίζεται)

Με πολλές εὐχές,
† Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας

Γιὰ ἐπικοινωνία στείλετε μήνυμα στὸ τηλ. 6976013647.